

Uppruni ES var:

Europeiski Kol- og Stálfelagsskapurin í 1952

MARITA DALGAARD
KEYMMANNAHAVN

Í 1952 byrjaði samarbeiðið í Kol- og Stálfelagsskapinum við londunum Frankariki, Vesturtýsklandi, Italia, Hollandi, Belgia og Luxembourg. Felagsskapurin hevði tvey endamál. Annað var at tryggja friðin í Europa, tí man var bangin fyrri, at ynski hjá týskarunum um at víðka framleiðsluna av stáli, vildi føra til týska hernaðardubbing. Samarbeiðið skuldi geva

hinum londunum kontrol yvir Týsklandi, so Týskland ikki aftur fór at dubba. Hitt endamálið var at skapa størri búskaparligan vøkstur í Europa.

Í 1958 bleiv felagsskapurin víðkaður við Tí Europeiska Tjarnorku Felagsskapinum, sum eisini nevnt Euratom, og við Tí Europeiska Búskaparliga Felagsskapinum, sum eisini nevnt Felagsmarknaðurin. Sáttmálarnir vóru undirskrivaðir í Rom. Tann sokallaði Rom-sáttmálin.

Í 1965 blivu teir trýggir felagsskapirnir sameindir til EEC. EEC-Kommissionin og Ráðharraráðið varð stovnað.

Í 1973 komu Danmark, Stórabretland og Írland uppi, í 1981 kom Grikkaland uppi, og í 1986 komu Spania og Portugal uppi.

Í 1986 bleiv Rom-sáttmálin útvíðaður við EEC-pakkann, sum fastleggur karmarnar fyrri tann innara marknaðin. Tað inniber at persónar, vørur, tænastuveitingar og pengar frít kunnu flytast innan fyrri EEC-londini.

Í 1990 sameindust Eystur- og Vesturtýskland og tað gamla Eysturtýskland kom tí uppi EEC.

Í 1992 samdust ráðharrarnir í EEC-limalondunum á toppfundinum í Maastricht í Hollandi, at stovna Tað Europeiska Samarbeiðið – ES. Samarbeiðið varð víðkað á fleiri økjum og tað var millum annð semja um, at:

- stigvist at skapa ein felags mynt
- víðkað samarbeiði um trygðar- og verjupolitikk soleiðis, at uttanríkis-

málaráðharrarnir í ávisum førum kunnu semjast við kvalifiseraðum fleirtali í staðin fyrri einmælt, og at Tað Vestureuropeiska Samstarvið kom uppi ES — rættarlig viðurskipti komu við í samarbeiðið. Hetta fevnir um eftirlit av landamærkunum, innflytarum, internationalum kriminaliti, terrorismu, narkotikahandli og búskaparligum kriminaliti — útvíðkað samarbeiðið um arbeidsmarknaðarpolitik, brúkaraspurningar, umhvørvi, mentan, gransking og útbúgving.

— Europaparlamentið fekk meiri makt og veto-rætt í teimum flestu spurningum um tann innara marknaðin — stovna ein umboðsmansstovn, sum kan víð-

gera klagar um ES-myndugleikarnar — stovna eina Regionala nevnd til at ráðgeva í regionalum spurningum

Við fólkatakvøðuni 2. juni 1992 søgdu danir nei til Maastricht-sáttmálan. Tað førði við sær, at Danmark á toppfundinum í Edinburgh í desember 1992 fekk fyra undantøk til Maastricht-sáttmálan: — Danmark luttekur ikki í felags-myntinum — Danmark luttekur ikki í verjupolitikkinum — ES-borgaraskapur skal ikki setast istaðin fyrri tjóðskaparligan borgaraskap — Danmark vil ikki góðtaka at samarbeiðið um lógreglu og rættarlig viðurskipti flytast frá millumtjóða-økinum til yvir-

tjóða-økið. Millumtjóða-økið merkir, at øll londini skulu vera samd um eina samtykt meðan yvirtjóða-økið merkir, at at ein meirluti kann semjast um eina samtykt.

18. maj 1993 atkvøddi Danir ja til Maastricht-sáttmálan við undantøkunum frá Edinburgh-toppfundinum.

Í 1995 komu Svøríki, Finnland og Eysturriki uppi ES.

A toppfundinum í Amsterdani í 1997 samdust ES-londini um at útvíðka samarbeiðið upp aftur meiri.

Tann 28. maj skuldu danir atkvøða um Amsterdam-sáttmálan.

Fólkaflokkurin í Suðuroy er bumbaður 30 ár aftur í tíðina

Fólkaflokkurin í Suðuroy fer at krevja eina frágreiðing um, hví Páll Vang ikki slapp í Landsstýrið

ÁKI BERTHOLDSEN

Enn er ógreitt, hvussu álvarsligar avleiðingar tað fer at fáa fyrri Fólkaflokkin, at Páll Vang heldur ikki hesuferð slapp í Tinganes.

Í blaðnum leygardagin fortaldi ein av stuðlum Fólkaflokksins í mong ár, Asi

Jacobsen, at hann hevur gjørt upp við Fólkaflokkin á landspolitiskt og hevur meldað seg úr flokkinum

Krevja frágreiðing

So álvarsligt stig hevur Knútur Nygaard, sum umboðar Suðuroynna í landsnevnd Fólkaflokksins, ikki

tikið.

Ikki enn í hvussu so er. Men hann sigur, at hann umhugsar stöðuna men fer ikki at koma við eini niðurstöðu, fyrr enn greiða er fingin á ymsum viðurskiptum.

— Men eitt kann eg siga, og tað er, at eg eri langt frá ikki einsamallur fólkaflokksmaður um at umhugsastöðuna í flokkinum.

— Tað eru tað mong sum gera í hesum døgum, sigu Knútur Nygaard.

Hann sigur, at Fólkaflokkurin í Suðuroy nú fer at krevja eina frágreiðing uppá, hví Fólkaflokkurin ikki vildi hava landsstýrismann úr Suðuroynni.

— Samstundis vilja vit hava flokkin at gera greitt, hvørjar ætlanir hann hevur við Fólkaflokkinum í Suðuroynni í framtíðini.

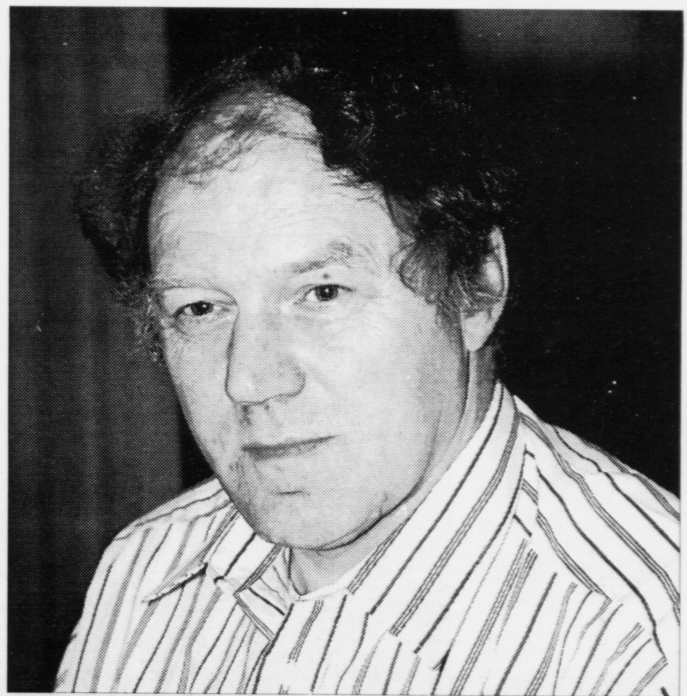
Ætlanin er eisini at reisa málið á fundi í landsnevndini, eins og Fólkaflokkurin í Suðuroy skal hava fund.

— Og fyrr enn tá vil Knútur Nygaard ikki taka stöðu til, hvussu hann skal fyrirhalda sær til flokkin.

Men í Sosialinum týsdagin helt hann, at tað var ein spurningur, hvat Fólkaflokkurin í Suðuroy yvirhøvur skuldu stilla upp til val til eina aðru ferð, táð tey yvirhøvur onga ávirkan fingi.

Bumbaður 30 ár aftur
Knútur Nygaard sigur, at henda ráðagerðin imóti Fólkaflokkinum í Suðuroy frá flokksfeløgnum norðanfjórð, hevur bumbað Fólkaflokkin í Suðuroynni 30 ár aftur í tíðina.

— Vit vóru so nær við at

Tað hevur tikið fólkaflokksfolki í Suðuroy ómetaliga fast, at Páll Vang ikki slapp í Landsstýrið hesuferð. Suðuroyingar fara at krevja eina frágreiðing, sigur Knútur Nygaard, sum umboðar Suðuroyingar í Landsnevnd Fólkaflokksins

fáa mannin hesuferð. Men eftir eitt slíkt bakkest, tað var, ikki at fáa landsstýrismann, verður tað ómetaliga trupult at reisa flokkin aftur, ikki minst tí roknað kann við, at stuðlar fara at stinga í sekkini.

Í Dagblaðnum í farnu viku stendur, at orsøkin til at ein havnarmaður bleiv

landsstýrismannur istaðin fyrri ein suðuroying, var, at maktjavnvágin ímillum Tjóðveldið og Fólkaflokkin í Suðurstreymoy mátti verðventast, við tað, at Tjóðveldisflokkurin hevur fyra umboð í landsins stjórn úr hovaðsstaðunum?

— Hatta er er ikki ein forklaring.

— Hatta er ein burturforklaring.

— Men vit fara at biðja um tað veruligu forklaringina svarar Knútur Nygaard heilt stutt.

Søkja eftir stjóra til oljufelag

JAN MÜLLER

Føroya Oljufelagið „Atlantis Kolvetni“ ella „Atlantic Petroleum“ søkir nú eftir stjóra. Endamálið hjá felagnum er at leita eftir og útvinna kolvetni. Í lýsing í blaðnum í dag stendur, at felagið fæst bert við at leita eftir og útvinna kolvetni og fer ikki inn í frálavinnuna annars við tenastum í samband við kolvetnisvinnu.

Stjórin, sum nú verður søkt eftir, skal standa fyrri fyrirsitingarligu og figgarligu umsiting felagssins. Hann stendur fyrri og leggur til rættis

sambandið við almennar myndugleikar, altjóða oljufeløg og - samtøk og onnur og fyrri møguligum samráðingum um sáttmálar.

Hann skal eisini skipa fyrri, at felagið setur serfrøðingar innan neyðug øki fyrri at kunna gera eitt sterkt og í altjóða høpi kappingarført felag innan kolvetnisleiing og útvinning.

Umsøklarar skulu hava prógv innan jarðfrøði, tøkni, búskap ella umsiting.

Umsóknarfreistin er 12. juni. Víst verður annars til lýsing aðrastaðni í blaðnum.